

ผลของโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนต่อพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา
ของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน
The Effects of a Self-Efficacy Enhancement Program on Caregivers' Language
Development Promotion Behaviors for Preschool Children

พชกมล ชูชาติ¹, ณัชนันท์ ชีวานนท์^{2*}, ศิริยุพา สนั่นเรืองศักดิ์²
Pachakamon Choochat¹, Natchanan Chivanon^{2*}, Siriyupa Sananreangsak²

¹วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ราชบุรี คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก,

²คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

¹Boromarajonani College of Nursing Ratchaburi Faculty of Nursing Praboromarajchanok Institute,

²Faculty of Nursing Burapha University

(Received: March 21, 2025; Revised: August 31, 2025; Accepted: September 5, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยกึ่งทดลองแบบสองกลุ่มวัดก่อนและหลังนี้ เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนต่อพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ดูแลหลักขณะอยู่บ้านของเด็กวัยก่อนเรียนที่เข้ารับบริการ ณ ศูนย์พัฒนาเด็กวัยก่อนเรียน เขตเทศบาลเมือง จังหวัดราชบุรี จำนวน 52 คน คัดเลือกด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 27 คน และกลุ่มควบคุม 25 คน ด้วยวิธีคัดเลือกคุณสมบัติตามเกณฑ์อายุของเด็ก คือ ผู้ดูแลเด็กอายุ 2-3 ปี 11 เดือน เก็บข้อมูลเดือนธันวาคม พ.ศ. 2566 ถึงกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา ได้ค่าความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ .97 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .82 และโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน ประกอบด้วย แผนการดำเนินโปรแกรมฯ ได้ค่าความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ .96 หนังสือนิทาน วิดีโอต้นแบบและคู่มือการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา ได้ค่าความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 1.00 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ Chi-square, Fisher Exact, Independent T-test และ Paired T-test ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนกลุ่มทดลอง มีคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา ($p\text{-value} = .055$) และด้านการใช้ภาษา ($p\text{-value} = .129$) ระหว่างทั้งสองกลุ่ม

2. ผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนกลุ่มทดลอง มีคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาหลังการทดลองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่าพยาบาลควรนำโปรแกรมนี้ไปใช้กับผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและเสริมศักยภาพในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาแก่เด็กอย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: สมรรถนะแห่งตน พัฒนาการด้านภาษา ผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน

*ผู้ให้การติดต่อ (Corresponding e-mail: natchanan@gmail.com)

Abstract

This two-group pretest–posttest design quasi-experimental research aimed to examine the effects of a self-efficacy enhancement program on caregivers’ competencies for language development promotion behaviors among preschool children. The sample consisted of 52 primary caregivers of child development centers in Ratchaburi Municipality. Participants were selected by simple random sampling and divided into an experimental ($n = 27$) and a control group ($n = 25$). All preschool children in child development centers were aged between 2 years and 3 years and 11 months. Data were collected from December 2023 to February 2024. The research instruments were 1) a general information questionnaire, 2) a language development promotion behavior questionnaire (CVI = .97 ; Cronbach’s alpha coefficient = .82), as well as 3) the self-efficacy enhancement program, consisting of an implementation plan (CVI = .96), storybooks, model videos, and a language development promotion manual (CVI = 1.00). Data were analyzed using chi-square test, Fisher’s exact test, independent t-test, and paired t-test. The results showed as follows.

1. Caregivers in the experimental group had significantly higher overall language development-promoting behavior scores than those in the control group ($p\text{-value} < .05$). However, no significant differences were observed in behaviors related to receptive language ($p\text{-value} = .055$) and expressive language ($p\text{-value} = .129$) between the two groups.

2. Caregivers in the experimental group demonstrated significantly higher posttest scores compared with their pretest scores ($p\text{-value} < .05$).

These results suggest that nurses may apply this program for caregivers of preschool children to enhance their confidence and ability in effectively promoting children’s language development.

Keywords: Self-Efficacy, Language Development, Caregivers of Preschool Children

บทนำ

เด็กวัยก่อนเรียนมีปัญหาพัฒนาการด้านภาษาต่ำกว่าเกณฑ์มากที่สุด เมื่อเทียบกับพัฒนาการด้านอื่น ๆ ซึ่งเป็นปัญหาที่พบมากที่สุดทั่วโลก (World Health Organization, 2016) ทั้งในทวีปอเมริกา เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ร้อยละ 10 - 15 ของเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี มีปัญหาในการแสดงออกทางการใช้ภาษาและเข้าใจภาษา (Marrus, & Hall, 2017) และในทวีปเอเชีย เช่น ประเทศอินเดีย พบว่า เด็กวัยก่อนเรียนมีพัฒนาการด้านการรับรู้และความเข้าใจภาษาลดลง (Koshy, Srinivasan, Bose, John, Mohan, Roshan, et al., 2021) ในประเทศจีน พบว่า ร้อยละ 85 ของเด็กวัยก่อนเรียนในชนบทมีปัญหาพัฒนาการด้านการเข้าใจภาษาต่ำกว่าเกณฑ์ และในภาพรวมของประเทศยังพบว่าเด็กวัยก่อนเรียนมีพัฒนาการด้านภาษาต่ำกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 25 - 33 (Wang, Liang, Zhang, Jonsson, Li, Yu, et al., 2019) สำหรับในประเทศไทย พบว่า ในปี พ.ศ. 2560 และ พ.ศ. 2563 เด็กวัยก่อนเรียนมีพัฒนาการด้านภาษาและการใช้ภาษาต่ำกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 24.76 และ 44.86 ตามลำดับ (National Institute for Child and Family Development, 2017) ซึ่งในเขตสุขภาพที่ 5 พบว่าพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยก่อนเรียนต่ำกว่าเกณฑ์มากที่สุด เมื่อเทียบกับพัฒนาการด้านอื่น ๆ และยังไม่บรรลุเกณฑ์เป้าหมายที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 85.00 (Group of Academic Support and Research, Health Promotion Department, Department of Health, 2018) สอดคล้องกับรายงานการประเมินพัฒนาการเด็กวัยก่อนเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี ราชนบุรี ปี พ.ศ. 2561 และ 2563 พบว่า เด็กวัยก่อนเรียน

มีพัฒนาการด้านการเข้าใจภาษาและการใช้ภาษาสงสัยล่าช้า ร้อยละ 8.30 และ 16.67 ตามลำดับ ทำให้เห็นว่าพัฒนาการด้านภาษายังคงเป็นปัญหาที่พบได้ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันและมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น

เด็กวัยก่อนเรียนที่มีพัฒนาการด้านภาษาต่ำกว่าเกณฑ์ มีปัญหาด้านการอ่าน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตกต่ำในอนาคต มีปัญหาด้านการปรับตัวและการเข้าสังคมในอนาคตได้ รวมทั้งส่งผลกระทบต่อครอบครัวในเรื่องของคุณภาพชีวิต ปัญหาสุขภาพจิตและปัญหาทางกายภาพของผู้ดูแลเด็ก (Hsieh, Hsueh, Huang, Lin, Tseng, & Lee, 2013) นอกจากนั้นยังส่งผลกระทบต่อประเทศชาติ คือ การขาดแคลนทรัพยากรที่มีคุณภาพและส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในอนาคต หากเด็กวัยก่อนเรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาที่เหมาะสม คือ การได้รับการส่งเสริมกิจกรรมการเล่น การพูดคุย (Pongpetchdit, & Attavee, 2020) เด็กจะเกิดการเรียนรู้ผ่านการจดจำคำศัพท์ การเลียนแบบคำทำให้เกิดทักษะการสื่อสารเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ในสังคมปัจจุบัน ผู้ดูแลเด็กนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการเลี้ยงดูเด็กวัยก่อนเรียนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในระยะเวลาที่นานเกินไปจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยก่อนเรียนได้ (Chumprasert, Wirunphanich, & Wattanasit, 2019) สถาบันกุมารเวชศาสตร์แห่งอเมริกาได้กล่าวถึงการจัดการการใช้สื่อสำหรับเด็กวัยก่อนเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกาว่า เด็กวัยนี้ควรจำกัดระยะเวลาการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพียง 1 ชั่วโมงต่อวัน เพื่อให้เด็กมีเวลาทำกิจกรรมอื่นเพิ่มมากขึ้น (American Academy of Pediatrics, 2016)

พัฒนาการด้านภาษาล่าช้าของเด็กวัยก่อนเรียนเกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุ ซึ่งพฤติกรรมดูแลของผู้ดูแลเด็กคือสาเหตุที่สำคัญที่สุด เนื่องจากเด็กวัยนี้ใช้เวลาส่วนมากอยู่กับผู้ดูแล (Group of Academic Support and Research, Health Promotion Department, Department of Health, 2018) โดยผู้ดูแลเด็กนั้นมีบทบาทหน้าที่ในการช่วยเหลือการทำกิจวัตรประจำวันให้กับเด็กวัยก่อนเรียนทุกด้าน ส่งเสริมให้มีสุขภาพและพัฒนาการที่ดีขึ้น ทั้งพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้เหมาะสมตามช่วงวัย เพื่อให้เด็กวัยนี้เกิดทักษะที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้ดูแลเด็กจึงจำเป็นต้องมีความรู้ และทักษะที่ดีที่แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยก่อนเรียนที่เหมาะสม โดยเฉพาะการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา ต้องอาศัยการปฏิบัติของผู้ดูแลเด็กเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากพัฒนาการด้านนี้ของเด็กวัยก่อนเรียนเกิดจากการเรียนรู้โดยการเชื่อมโยงเสียง ภาพที่มองเห็น และสถานการณ์ที่สัมผัสได้ในขณะนั้น (Sujaritpong, Rungphaiphan, Harnsakunachai, Benjasuwanthep, Fueafu, Chutaphisit, et al., 2018) การศึกษาพบว่า ผู้ดูแลเด็กมีพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการอยู่ในระดับปานกลาง (Thisara, Phonmak, Sikhao, & Silapawitthayatorn, 2017) มีการเล่นและการพูดคุยกับเด็กน้อยขาดทักษะในการเล่น การพูดคุยกับเด็ก และการควบคุมระยะเวลาการใช้สื่อในเด็กวัยก่อนเรียน มีความเชื่อมั่นในการส่งเสริมพัฒนาการระดับน้อย โดยเฉพาะผู้ปกครองที่ดูแลเด็กที่มีปัญหาด้านพัฒนาการ (Mouton, Loop, Stievenart, & Roskam, 2018) และมีสมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยก่อนเรียนอยู่ในระดับปานกลาง จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า สมรรถนะแห่งตนเป็นตัวแปรที่สำคัญสามารถร่วมทำนายพฤติกรรมผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมพัฒนาการโดยรวม (Pitiphat, Phokphatjapubet, Kamsripol, & Ruengworapoon, 2018) นอกจากนี้ยังสามารถร่วมทำนายพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาได้เช่นกัน (Albarran & Reich, 2014; Stievenart & Martinez Perez, 2021) สมรรถนะแห่งตนของผู้ดูแลเด็กนั้นมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยก่อนเรียน และเป็นตัวทำนายที่ดีที่สุดซึ่งสามารถทำนายพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการโดยรวมทุกด้าน รวมไปถึงพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนได้ ($\beta = .377$) (Thisara, Phonmak, Sikhao, & Silapawitthayatorn, 2017)

การส่งเสริมให้ผู้ดูแลมีสมรรถนะแห่งตนจะส่งผลให้เกิดการตัดสินใจความสามารถของตนเอง เพื่อให้เกิดการปฏิบัติพฤติกรรมที่มุ่งหวัง หากบุคคลนั้นมีสมรรถนะแห่งตนสูงจะทำให้สามารถปฏิบัติพฤติกรรมตามเป้าหมายที่ตนเองกำหนดไว้ได้จนประสบความสำเร็จ สมรรถนะแห่งตนของบุคคลนั้นสามารถสร้างขึ้นได้จากแหล่งข้อมูล 4 แหล่ง (Bandura, 1997) คือ 1) การกระตุ้นทางอารมณ์ (Emotional Arousal) 2) การใช้คำพูดชักจูง ให้คำแนะนำหรือชี้แนะ (Verbal Persuasion) 3) การเห็นประสบการณ์ของผู้อื่น (Vicarious Experience) และ 4) ประสบการณ์ที่

ประสบความสำเร็จ (Mastery Experience) หากส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน โดยใช้ 4 ขั้นตอนนี้ จะสามารถทำให้ผู้ดูแลเด็กปฏิบัติพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยก่อนเรียนได้ถูกต้องและเหมาะสม

การใช้แนวคิดสมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยก่อนเรียน ศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนของเด็กต่อพฤติกรรมการดูแลเด็ก พบว่า หลังได้โปรแกรมผู้ดูแลเด็กมีคะแนนพฤติกรรมสูงขึ้นและสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรม ทั้งด้านการส่งเสริมพัฒนาการในภาพรวม (Tohyuso, & Maksingh, 2020) การดูแลเด็กโรคมะเร็ง (Barani, Bilal, Rahdar, Arshad, Kumar, Hamishekar, et al., 2021) เป็นต้น เห็นได้ว่าโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนส่งผลให้พฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กดีขึ้น แต่การศึกษาโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนของผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่ผ่านมานั้น ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาพัฒนาการเด็กในภาพรวมทุกด้าน แต่การศึกษากการส่งเสริมพัฒนาการเฉพาะด้านภาษายังมีจำกัด ซึ่งเป็นพัฒนาการด้านที่พบปัญหามากที่สุด และเด็กวัยก่อนเรียนได้เติบโตมาในสังคมที่มีความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ผู้ดูแลเด็กมีการนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในเลี้ยงดูเด็กวัยก่อนเรียนมากขึ้น และมีการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์กับพัฒนาการด้านภาษาของเด็กก่อนวัยเรียน (Radesky, Weeks, Ball, Schaller, Yeo, Durnez, et al., 2020) แต่ยังไม่พบการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนของผู้ดูแลเด็ก ด้านการควบคุมระยะเวลาการใช้สื่อของเด็กวัยก่อนเรียน ซึ่งเป็นวัยที่เข้าใจคำศัพท์และเริ่มเรียนรู้ในการพูด ดังนั้นจึงสนใจที่จะศึกษาโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนต่อพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน โดยจัดกิจกรรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน เพื่อให้ผู้ดูแลเด็กมีความมั่นใจ สามารถปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาให้กับเด็กวัยก่อนเรียนได้อย่างเหมาะสม อันจะส่งผลให้เด็กวัยก่อนเรียนมีพัฒนาการด้านภาษาเป็นไปตามวัย

วัตถุประสงค์วิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนในกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน ระหว่างก่อนและหลังการได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน
2. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนภายหลังการได้รับโปรแกรม ระหว่างกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนกับกลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน

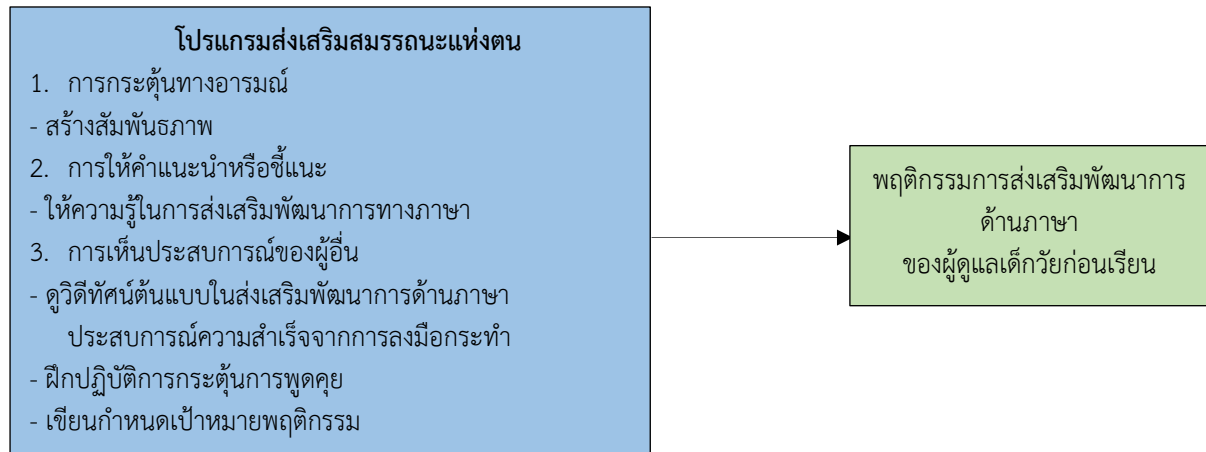
สมมติฐานวิจัย

1. ผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนในกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาภายหลังการได้รับโปรแกรมสูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรม
2. ผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนที่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาภายหลังการได้รับโปรแกรมสูงกว่า ผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนที่ไม่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษารั้งนี้ ใช้กรอบแนวคิดจากทฤษฎีการรับรู้สมรรถนะแห่งตน (Self-Efficacy Theory) ของ Bandura (1997) ที่เชื่อว่าสมรรถนะแห่งตนเป็นการตัดสินใจความสามารถของบุคคล เพื่อให้เกิดการปฏิบัติพฤติกรรมที่มุ่งหวัง หากบุคคลนั้นมีสมรรถนะแห่งตนสูงจะทำให้สามารถปฏิบัติพฤติกรรมตามเป้าหมายที่ตนเองกำหนดไว้ได้จนประสบความสำเร็จ มาประยุกต์ใช้ในการสร้างโปรแกรม เพื่อกระตุ้นให้ผู้ดูแลเด็กปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาให้กับเด็กวัยก่อนเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยใช้ 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การกระตุ้น

ทางอารมณ์ (Emotional Arousal) เพื่อให้ผู้ดูแลเกิดความรู้สึกผ่อนคลาย 2) การให้คำแนะนำหรือชี้แนะ (Verbal Persuasion) เพื่อให้ผู้ดูแลมีความรู้ในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา 3) การเห็นประสบการณ์ของผู้อื่น (Vicarious Experience) เพื่อให้ผู้ดูแลเห็นตัวแบบที่ถูกต้องจากผู้ที่มีประสบการณ์ประสบความสำเร็จ 4) ประสบการณ์ของความสำเร็จจากการลงมือกระทำ (Mastery Experience) เพื่อให้ผู้ดูแลมีทักษะและเป้าหมายในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาจากประสบการณ์ตรงของตนเอง อันจะส่งผลให้ผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนที่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนเกิดการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาให้กับเด็กวัยก่อนเรียนได้อย่างเหมาะสมและต่อเนื่องในอนาคต เขียนเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) แบบสองกลุ่มวัดก่อนและหลังการทดลอง (Two Groups Pretest-posttest Design)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ดูแลหลักขณะอยู่บ้านของเด็กวัยก่อนเรียน ที่เข้ารับบริการ ณ ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดราชบุรี จำนวน 3 ศูนย์ รวมประชากรทั้งสิ้น 122 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ดูแลหลักขณะอยู่บ้านของเด็กวัยก่อนเรียน ที่เข้ารับบริการ ณ ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดราชบุรี จำนวน 52 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ได้รับโปรแกรม 27 คน และกลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรม 25 คน โดยมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ดังนี้ 1) เป็นผู้ดูแลหลัก บิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางสายเลือด 2) อายุตั้งแต่ 18 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป 3) สามารถใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในการติดต่อสื่อสารได้ ได้แก่ โทรศัพท์มือถือ สมาร์ทโฟน ไอแพด เป็นต้น 4) สามารถสื่อสารและเข้าใจภาษาไทยได้ และมีเกณฑ์การคัดกลุ่มตัวอย่างออกจากการศึกษา คือ ผู้ดูแลเด็กไม่สามารถเข้าร่วมโปรแกรมได้ครบทุกขั้นตอน

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ค่าขนาดอิทธิพลจากการศึกษาการวิจัยที่มีรูปแบบคล้ายคลึงกัน เรื่องผลของโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนของมารดาต่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็กช่วงอายุ 0-5 ปี (Tohyuso, & Maksingh, 2020) โดยใช้ค่าคะแนนพฤติกรรมของผู้ดูแลหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เท่ากับ 125.47 ($SD = 8.20$) และ 118.87 ($SD = 12.50$) จากนั้นนำมาแทนค่าโดยใช้สูตรการคำนวณขนาดอิทธิพล จากค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มของ Glass (Srisatitnarakun, 2010) ได้ขนาดของความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ต้องการศึกษา เท่ากับ 0.52 ซึ่งถือเป็นขนาดอิทธิพลในระดับปานกลางค่อนข้างสูง (Burns & Grove, 2001) ที่ระบุช่วง .30 - .50 จากตาราง Statistical Power Tables (Grove, Burns, & Gray, 2012) ที่ขนาดของความสัมพันธ์ของตัวแปร .50 อำนาจทดสอบ เท่ากับ .80 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มละ 22 คน ผู้วิจัยเพิ่มกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 20 เพื่อป้องกันการสูญเสีย

หาย จึงมีผู้เข้าร่วมงานวิจัยทั้งสิ้นรวมเป็น 52 คน แบ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับโปรแกรม 27 คน และกลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรม 25 คน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากสถานที่และคัดเลือกคุณสมบัติตามเกณฑ์ และเก็บข้อมูลตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละแห่ง กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม จึงมีจำนวนที่ต่างกัน

การสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลากแบบไม่ใส่คืน จากการกำหนดหมายเลขแทนศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดราชบุรี ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของเทศบาลเมืองราชบุรีและใช้หลักสูตรในการจัดเรียนการสอนเดียวกัน มีจำนวนทั้งหมด 3 ศูนย์ ดังนี้ หมายเลข 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองราชบุรี หมายเลข 2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนมนตรีพัฒนา และหมายเลข 3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนวัดมหาธาตุสุमानา โดยจับฉลากได้หมายเลข 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองราชบุรี และหมายเลข 3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนวัดมหาธาตุสุमानา จากนั้น คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ คือ เป็นผู้ดูแลหลักขณะอยู่บ้านของเด็กอายุ 2-3 ปี 11 เดือน ซึ่งเป็นช่วงอายุของเด็กที่เข้ารับการศึกษานในห้อง 1 และห้อง 2 จำนวนทั้งหมดของทั้ง 2 ศูนย์ ซึ่งแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรมฯ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองราชบุรี ห้อง 1 จำนวน 10 คน และห้อง 2 จำนวน 15 คน รวมทั้งสิ้น 25 คน และกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมฯ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนวัดมหาธาตุสุमानา ห้อง 1 จำนวน 10 คน และห้อง 2 จำนวน 17 คน รวมทั้งสิ้น 27 คน ดังนั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1.1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแลเด็ก ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ความสัมพันธ์กับเด็ก สถานภาพสมรส รายได้ของครอบครัว มีการใช้มากกว่า 1 ภาษาเป็นประจำในครอบครัว

1.2 แบบสอบถามพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน ที่ผู้วิจัยดัดแปลงมาจากแบบสอบถามพฤติกรรมของมารดาในการส่งเสริมพัฒนาการบุตร จากงานวิจัยเรื่องผลของโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนของมารดาต่อการส่งเสริมพัฒนาการเด็กช่วงอายุ 0-5 ปี (Tohyuso & Maksingh, 2020) ซึ่งนำมาเฉพาะข้อคำถามด้านพฤติกรรมของมารดาในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาเท่านั้น จำนวน 2 ข้อ ร่วมกับการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1. พฤติกรรมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา 2. พฤติกรรมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษา 3. พฤติกรรมด้านการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีจำนวนทั้งสิ้น 29 ข้อ กำหนดคำตอบเป็นมาตราวัด 5 ระดับ คือ ปฏิบัติทุกวัน (5 คะแนน) ปฏิบัติเกือบทุกวัน (4 คะแนน) ปฏิบัติบางวัน (3 คะแนน) ปฏิบัติน้อย (2 คะแนน) และไม่ปฏิบัติเลย (1 คะแนน) ลักษณะคำถามของแบบสอบถามมี 2 ลักษณะ คือ คำถามด้านบวกและคำถามด้านลบ และใช้มาตราส่วนประมาณค่าคะแนนรวม พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา โดยประยุกต์ใช้เกณฑ์ในการแปลผลของเบสท์ (Best, 1977) ดังนี้ ดีมาก (107 - 145 คะแนน) ปานกลาง (68 - 106 คะแนน) และพอใช้ (29 - 67 คะแนน)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ

2.1 โปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดจากทฤษฎีการรับรู้สมรรถนะแห่งตน (Self-efficacy Theory) ของ Bandura (1997) มาประยุกต์ใช้ในการสร้างโปรแกรม เพื่อกระตุ้นให้ผู้ดูแลมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาให้กับเด็ก โดยใช้ 4 ขั้นตอน คือ 1) การกระตุ้นทางอารมณ์ (Emotional Arousal) เพื่อให้ผู้ดูแลเกิดความรู้สึกผ่อนคลาย 2) การให้คำแนะนำหรือชี้แนะ (Verbal Persuasion) เพื่อให้ผู้ดูแลมีความรู้ในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา 3) การเห็นประสบการณ์ของผู้อื่น (Vicarious Experience) เพื่อให้ผู้ดูแลเห็นตัวอย่างที่ถูกต้องจากผู้ที่มีประสบการณ์ประสบความสำเร็จ และ 4) ประสบการณ์ของความสำเร็จจากการลงมือกระทำ (Enactive Mastery Experience) เพื่อให้ผู้ดูแลมีทักษะในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาได้ด้วยตนเอง ซึ่งโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

2.1.1 แผนการดำเนินโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน 6 กิจกรรม ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การกระตุ้นทางอารมณ์ (Emotional Arousal) ผ่านกิจกรรมที่ 1 กายยับยั้งระงับมิตร ขั้นตอนที่ 2 การให้คำแนะนำหรือชี้แนะ (Verbal Persuasion) ผ่านกิจกรรมที่ 2 ภาษามากกว่าการพูด ขั้นตอนที่ 3 การเห็นประสบการณ์ของผู้อื่น (Vicarious Experience) ผ่านกิจกรรมที่ 3 จดจำฉันไว้ และขั้นตอนที่ 4 ประสบการณ์ของความสำเร็จจากการลงมือกระทำ (Enactive Mastery Experience) ผ่านกิจกรรมที่ 4 เล่นิทานกาลครั้งหนึ่ง กิจกรรมที่ 5 คุยกันหน้อยตัวน้อยของฉัน และกิจกรรมที่ 6 จำกัดสื่อจำกัดเวลา โดยมีแผนการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด 4 ครั้ง เป็นเวลา 4 สัปดาห์

2.1.2 หนังสือนิทาน เป็นนิทานคำกลอน ใช้ศัพท์ง่าย ๆ สำหรับเด็กแรกเกิด - 3 ปี พร้อมมีภาพสีประกอบ เนื้อหาในหนังสือนิทาน ประกอบไปด้วยคำถามที่ใช้กระตุ้นการพูดคุยกับเด็กทั้งพัฒนาการด้านการเข้าใจภาษาและพัฒนาการด้านการใช้ภาษา นอกจากนี้ สามารถกระตุ้นให้เด็กตอบคำถามได้จากรูปภาพภายในหนังสือ

2.1.3 วิดีโอต้นแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา มีลักษณะเป็นภาพเคลื่อนไหวพร้อมเสียงประกอบบรรยาย เนื้อหาประกอบด้วยกิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของผู้ดูแลที่ปฏิบัติต่อเด็กวัยก่อนเรียนขณะอยู่บ้าน

2.1.4 คู่มือการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาในเด็กวัยก่อนเรียน เนื้อหาประกอบด้วย ความสำคัญของพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยก่อนเรียน พัฒนาการด้านภาษาเด็กวัยก่อนเรียนและวิธีการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

1.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน มาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 3 ท่าน ประกอบด้วย กุมารแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาการเด็ก 1 ท่าน และอาจารย์พยาบาลสาขาการพยาบาลเด็ก 2 ท่าน โดยได้ค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ได้เท่ากับ .97

1.2 ผู้วิจัยนำโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน นำมาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาที่ต้องการศึกษาและความเหมาะสมของภาษา โดยผ่านผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 3 ท่าน ประกอบด้วย กุมารแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาการเด็ก 1 ท่าน และอาจารย์พยาบาลสาขาการพยาบาลเด็ก 2 ท่าน ซึ่งประกอบไปด้วย 1) แผนการดำเนินโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน มีค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เท่ากับ .96 2) หนังสือนิทาน มีค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เท่ากับ 1.00 และ 3) วิดีโอต้นแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาและคู่มือการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาในเด็กอายุ 2-3 ปี 11 เดือน ค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เท่ากับ 1.00

2. การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้มีความตรงเชิงเนื้อหาที่ต้องการศึกษาและความเหมาะสมของภาษา แล้วจึงนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้ดูแลเด็กมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน แล้วนำมาตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้เท่ากับ .82

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นก่อนการทดลอง

ภายหลังได้รับการอนุมัติรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ผู้วิจัยจึงเข้าพบผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน เขตเทศบาลเมือง จังหวัดราชบุรี เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล และขอใช้สถานที่ในการเก็บข้อมูล หลังจากนั้นจึงเข้าพบผู้ดูแลหลักของเด็กวัยก่อนเรียนขณะอยู่บ้าน เพื่อแนะนำตนเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง และนัดหมายเพื่อดำเนินการทดลอง

ขั้นตอนทดลอง

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ.2566 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567 โดยเก็บข้อมูลในผู้ดูแลเด็กที่ได้รับการดูแลตามปกติก่อน หลังจากนั้นจึงเก็บข้อมูลในผู้ดูแลเด็กที่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน โดยกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ไม่มีโอกาสพบกัน ดังนั้นจึงไม่มีปัจจัยภายนอกอื่นจะทำให้เกิดการปนเปื้อนในการเก็บข้อมูลจนครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ดำเนินการวิจัยในผู้ดูแลเด็กกลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน โดยแนะนำตนเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ ประโยชน์ที่ได้จากงานวิจัย สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง และขอความร่วมมือในการเข้าร่วมวิจัย หลังจากนั้นให้แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแลเด็ก แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน ในสัปดาห์ที่ 1 ของการเก็บข้อมูล กลุ่มตัวอย่างจะได้รับกิจกรรมตามปกติ คือ กิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาตามปกติของผู้ดูแลเด็กที่ปฏิบัติขณะอยู่บ้าน และติดตามผลการวิจัยในสัปดาห์ที่ 4 ใช้เวลา 10 นาที โดยให้ผู้ดูแลเด็กตอบแบบสอบถามพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา พร้อมทั้งมอบคู่มือการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาในเด็กอายุ 2-3 ปี 11 เดือน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนขณะอยู่บ้าน

2. ดำเนินการวิจัยในผู้ดูแลเด็กกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน โดยแนะนำตนเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ ประโยชน์ที่ได้จากงานวิจัย สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง และขอความร่วมมือในการเข้าร่วมวิจัย หลังจากนั้นให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแลเด็ก แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน และดำเนินการตามแผนการดำเนินงานตามโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน จำนวนทั้งสิ้น 4 สัปดาห์ ใช้ระยะเวลาดำเนินกิจกรรมสัปดาห์ละ 35 - 80 นาที มีรายละเอียด ดังนี้

สัปดาห์ที่ 1 ดำเนินกิจกรรม 2 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอน 1 การกระตุ้นทางอารมณ์ (Emotional Arousal) โดยการจัดกิจกรรมที่ 1 กายสัมผัสกระชับมิตร เป็นเวลา 10 นาที ดำเนินขั้นตอน 2 การให้คำแนะนำหรือชี้แนะ (Verbal Persuasion) โดยการจัดกิจกรรมที่ 2 ภาษาเป็นมากกว่าการพูด ประกอบการให้ความรู้ เป็นเวลา 20 นาที หลังจากนั้นนัดหมายและชี้แจงกิจกรรมที่จะดำเนินการครั้งถัดไป

สัปดาห์ที่ 2 ดำเนินกิจกรรม 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอน 1 การกระตุ้นทางอารมณ์ (Emotional Arousal) โดยการจัดกิจกรรมที่ 1 กายสัมผัสกระชับมิตร เป็นเวลา 10 นาที ดำเนินขั้นตอน 2 การให้คำแนะนำหรือชี้แนะ (Verbal Persuasion) โดยการจัดกิจกรรมที่ 2 ภาษาเป็นมากกว่าการพูด เป็นเวลา 20 นาที ขั้นตอน 3 การเห็นประสบการณ์ของผู้อื่น (Vicarious Experience) มีโดยการจัดกิจกรรมที่ 3 จดจำฉันไว้ เป็นเวลา 10 นาที และขั้นตอน 4 ประสบการณ์ของความสำเร็จจากการลงมือกระทำ (Mastery Experience) โดยการจัดกิจกรรม 4 เล่นทานกาสครั้งหนึ่ง เป็นเวลา 15 นาที กิจกรรมที่ 5 คุยกันหน่อยตัวน้อยของฉัน เป็นเวลา 10 นาที และกิจกรรมที่ 6 จำกัเสื้อจำกัเวลา เป็นเวลา 15 นาที หลังจากนั้นนัดหมายและชี้แจงกิจกรรมที่จะดำเนินการครั้งถัดไป

สัปดาห์ที่ 3 ผู้ดูแลเด็กปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาให้กับเด็กก่อนวัยเรียนเองที่บ้าน ผู้วิจัยจะทำการติดตามการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของผู้ดูแลเด็กขณะอยู่บ้านทางโทรศัพท์

สัปดาห์ที่ 4 ผู้วิจัยติดตามผลการวิจัยหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน โดยให้ผู้ดูแลเด็กตอบแบบสอบถามพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา

ขั้นหลังการทดลอง

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล ทั้งในกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนและกลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นอกจากนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ความแตกต่างของข้อมูลทั่วไปโดยตัวแปรสถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ การใช้มากกว่า 1 ภาษา

เป็นประจำในครอบครัว การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เฉลี่ยเป็นระยะเวลาที่ชั่วโมง/วัน และประวัติแรกคลอดของเด็กใช้สถิติ Chi-square ตัวแปรอายุ และรายได้ของครอบครัว ใช้สถิติ Independent T-test และตัวแปรความสัมพันธ์กับเด็กใช้สถิติ Fisher Exact

2. วิเคราะห์การเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของผู้ดูแลเด็กระหว่างกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมฯและกลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรมฯ ก่อนวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การทดสอบ Independent T-Test พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม มีการแจกแจงเป็นแบบปกติ โดยกลุ่มที่ได้รับโปรแกรม มีค่า Shapiro-wilk เท่ากับ .745 กลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรม มีค่า Shapiro-wilk เท่ากับ .329 มีความแปรปรวนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} > .05$) โดยระยะก่อนการทดลอง มีค่า Levene's Test เท่ากับ .752 ($p\text{-value} = .389$) ระยะหลังการทดลอง มีค่า Levene's Test เท่ากับ .087 ($p\text{-value} = .769$) และข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม มีความเป็นอิสระต่อกัน (Independent of Observation) จากการวิเคราะห์ค่า Durbin-Watson Coefficient พบว่า คะแนนพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนทั้งระยะก่อนการทดลองและระยะหลังการทดลอง มีค่า Durbin-Watson Coefficient อยู่ระหว่าง 1.5-2.5

3. วิเคราะห์การเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของผู้ดูแลเด็กกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมฯ ก่อนและหลังได้รับโปรแกรมฯ โดยใช้การทดสอบด้วยสถิติ Paired t-test พบว่า ข้อมูล 2 ชุด มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .916$, $p\text{-value} = .030$) และข้อมูลมีการแจกแจงแบบปกติ ค่า Kolmogorow-Smirnov และ Shapiro-Wilk เท่ากับ .200 และ .243 ($p\text{-value} > .05$)

จริยธรรมวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ผ่านการรับรองผลการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา เลขที่ IRB3-090/2566 เมื่อวันที่ 1 เดือน ตุลาคม พ.ศ.2566

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป

ตาราง 1 เปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแลเด็กระหว่างกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมและกลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน

ข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแลเด็ก	กลุ่มที่ได้รับโปรแกรม (n = 27)		กลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรม (n = 25)		p-value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
อายุ	$M = 35.5$, $SD = 11.7$		$M = 35.3$, $SD = 11.1$		.896 ^b
ความสัมพันธ์กับเด็ก					.216 ^c
มารดา	20	74.07	18	72.00	
บิดา	2	7.41	3	12.00	
ปู่/ย่า/ตา/ยาย	5	18.52	4	16.00	
สถานภาพสมรส					.316 ^a
โสด	6	22.22	6	24.00	
สมรส/อยู่ร่วมกัน	14	51.85	17	68.00	
หม้าย	7	25.93	2	8.00	
ระดับการศึกษา					.091 ^a
ต่ำกว่าปริญญาตรี	21	77.78	20	80.00	
ปริญญาตรี/สูงกว่าปริญญาตรี	6	22.22	4	20.00	

ข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแลเด็ก	กลุ่มที่ได้รับโปรแกรม (n = 27)		กลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรม (n = 25)		p-value
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
อาชีพ					.419 ^a
พนักงานประจำ/รัฐวิสาหกิจ	7	25.92	7	28.00	
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	10	37.04	8	32.00	
พ่อบ้าน/แม่บ้าน/	10	37.04	10	40.00	
รายได้ของครอบครัว (บาท/เดือน)	M = 18,888.89, Med = 17000		M = 19,976.00, Med = 20000		.793 ^b
มีการใช้มากกว่า 1 ภาษาเป็นประจำในครอบครัว					.674 ^a
ไม่มี	21	77.78	22	88.00	
มี	6	22.22	3	12.00	
ผู้ดูแลเด็กใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เฉลี่ยเป็นระยะเวลาที่ชั่วโมง/วัน					.216 ^a
ต่ำกว่า 2 ชั่วโมง	9	33.33	13	52.00	
2-4 ชั่วโมง	6	22.22	5	20.00	
4-6 ชั่วโมง	8	29.63	4	16.00	
6 ชั่วโมง ขึ้นไป	4	14.82	3	12.00	
ประวัติแรกคลอดของเด็ก					.476 ^a
เกิดก่อนอายุครรภ์ 38 สัปดาห์	5	18.52	5	20.00	
เกิดอายุครรภ์ 38-40 สัปดาห์	22	81.48	20	80.00	

หมายเหตุ ^a Chi-square test, ^b Independent T-test, ^c Fisher Exact Test

ข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแลเด็กกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมฯ พบว่า ผู้ดูแลเด็กมีอายุเฉลี่ย 35.5 ปี ($SD = 11.72$) ส่วนมากมีความสัมพันธ์กับเด็กเป็นมารดา (ร้อยละ 74.07) สถานภาพสมรสหรืออยู่ร่วมกันเป็นครอบครัว (ร้อยละ 51.85) ส่วนใหญ่มีการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 77.78) ประกอบอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัวและเป็นแม่บ้าน (ร้อยละ 37.04) รายได้ของครอบครัวเฉลี่ย 18,888.89 บาท ($Med = 17000$) ส่วนใหญ่มีการใช้มากกว่า 1 ภาษาเป็นประจำในครอบครัว (ร้อยละ 22.22) ผู้ดูแลเด็กส่วนมากใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นระยะเวลาสั้นกว่า 2 ชั่วโมง/วัน (ร้อยละ 33.33) รองลงมา คือ 4-6 ชั่วโมง/วัน (ร้อยละ 29.63) ประวัติแรกคลอดของเด็ก พบว่า คลอดก่อนอายุครรภ์ 38 สัปดาห์ (ร้อยละ 18.52)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแลเด็กกลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน พบว่า ผู้ดูแลเด็กมีอายุเฉลี่ย 35.32 ปี ($SD = 11.06$) ส่วนมากมีความสัมพันธ์กับเด็กเป็นมารดา (ร้อยละ 72.00) สถานภาพสมรสหรืออยู่ร่วมกันเป็นครอบครัว (ร้อยละ 68.0) ส่วนมากมีการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 80.00) ประกอบอาชีพแม่บ้าน (ร้อยละ 40.00) รายได้ของครอบครัวเฉลี่ย 19,976.00 บาท ($Med = 20000$) ส่วนใหญ่มีการใช้มากกว่า 1 ภาษาเป็นประจำในครอบครัว (ร้อยละ 12.00) ผู้ดูแลเด็กส่วนมากใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นระยะเวลาสั้นกว่า 2 ชั่วโมง/วัน (ร้อยละ 52.00) รองลงมา คือ 2-4 ชั่วโมง/วัน (ร้อยละ 20.00) ประวัติแรกคลอดของเด็ก พบว่า เด็กมีประวัติแรกคลอดก่อนอายุครรภ์ 38 สัปดาห์ (ร้อยละ 20.00) เมื่อทดสอบความแตกต่างโดยใช้สถิติ Chi-square สถิติ Independent T-test และสถิติ Fisher Exact พบว่าข้อมูลทั่วไปของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกัน

2. เปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนก่อนได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนและหลังได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน

ตาราง 2 เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน ในระยะก่อนและหลังได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน

พฤติกรรมของผู้ดูแลเด็ก ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา	ก่อนได้รับโปรแกรม		หลังได้รับโปรแกรม		<i>t</i>	<i>p-value</i>
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>		
โดยรวม	94.21	7.36	109.93	7.32	7.080	< .001
ด้านการเข้าใจภาษา	95.90	9.06	112.00	12.22	9.996	< .001
ด้านการใช้ภาษา	100.10	8.05	115.50	12.19	6.809	< .001
ด้านการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์	85.78	4.92	101.44	10.74	5.238	.001

คะแนนพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมฯ ในระยะก่อนได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน พบว่า โดยรวมผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนมีพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาอยู่ในระดับปานกลาง ($M = 94.21$, $SD = 7.36$) ระยะหลังได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน พบว่า โดยรวมผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนมีพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา อยู่ในระดับดีมาก ($M = 109.93$, $SD = 7.32$)

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมฯ ในระยะก่อนและหลังได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน โดยทดสอบด้วยสถิติการทดสอบ Paired t-test พบว่า โดยรวมผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนมีพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p-value < .001$) เมื่อพิจารณารายด้าน จำนวน 3 ด้าน พบว่า พฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา พฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษา และพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p-value < .001$, $.001$ และ $p-value = .001$ ตามลำดับ)

3. เปรียบเทียบพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนระหว่างกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนกับกลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน

ตาราง 3 เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาระหว่างกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมฯ และกลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรมฯ ในระยะก่อนได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน

พฤติกรรมของผู้ดูแลเด็ก ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา	กลุ่มได้รับโปรแกรม		กลุ่มไม่ได้รับโปรแกรม		<i>t</i>	<i>df</i>	<i>p-value</i>
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>			
โดยรวม	94.21	7.36	90.93	6.83	1.462	56	.149
ด้านการเข้าใจภาษา	95.90	9.06	91.10	11.52	.511	18	.615
ด้านการใช้ภาษา	100.10	8.05	97.30	9.38	1.218	18	.239
ด้านการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์	85.78	4.92	83.67	4.61	1.964	16	.067

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนระหว่างกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมฯ กับกลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรมฯ ในระยะก่อนได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน โดยทดสอบด้วยสถิติการทดสอบที (Independent t-test) พบว่า โดยรวมผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมฯ มีพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาไม่สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p-value = .149$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า พฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมฯ ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษา และพฤติกรรมด้านการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ไม่สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p-value = .615$, $.239$ และ $.067$)

ตาราง 4 เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาระหว่างกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมฯ และกลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรมฯ ในระยะหลังได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน

พฤติกรรมของผู้ดูแลเด็ก ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา	กลุ่มได้รับโปรแกรม		กลุ่มไม่ได้รับโปรแกรม		t	df	p-value
	M	SD	M	SD			
โดยรวม	109.93	7.32	91.86	7.61	3.121	56	.003
ด้านการเข้าใจภาษา	112.00	12.22	91.80	14.42	2.054	18	.055
ด้านการใช้ภาษา	115.50	12.19	99.10	10.74	1.592	18	.129
ด้านการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์	101.44	10.74	83.89	5.69	2.630	16	.018

คะแนนพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมฯ ในระยะหลังได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน พบว่า มีพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาโดยรวม อยู่ในระดับดีมาก ($M = 109.93$, $SD = 7.32$) และคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนกลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรมฯ ในระยะหลังได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน พบว่า มีพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($M = 91.86$, $SD = 7.61$)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนระหว่างกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมฯ กับกลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรมฯ ในระยะหลังได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน สถิติการทดสอบด้วยค่าทีอิสระ (Independent t-test) พบว่า โดยรวมผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมฯ มีพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = .003$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า พฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมฯ ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = .018$) แต่พฤติกรรมของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมฯ ในการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเข้าใจภาษาและด้านการใช้ภาษาไม่สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = .055$ และ $.129$)

การอภิปรายผล

1. ผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนมีคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน อธิบายได้ว่า ผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมฯ ได้รับการสนับสนุนตามโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนทั้ง 4 ขั้นตอน คือ 1) การกระตุ้นทางอารมณ์ ผ่านกิจกรรมที่ 1 ภายหลังกระชับมิตร 2) การให้คำแนะนำหรือชี้แนะ ผ่านกิจกรรมที่ 2 ภาษาเป็นมากกว่าการพูด 3) ได้เห็นประสบการณ์ของผู้อื่น ผ่านกิจกรรมที่ 3 จดจำฉันไว้ 4) ได้รับการสนับสนุนให้มีประสบการณ์จากการลงมือกระทำ ผ่านกิจกรรมที่ 4 เล่านิทานกาลครั้งหนึ่ง กิจกรรมที่ 5 คุยกันหน่อยตัวน้อยของฉัน และกิจกรรมที่ 6 จำกัดสื่อจำกัดเวลา จึงส่งผลให้ผู้ดูแลเด็กกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนเกิดการรับรู้สมรรถนะแห่งตนของตนเอง มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาให้กับเด็กวัยก่อนเรียนไปในทางที่ดีขึ้น โดยเฉพาะพฤติกรรมด้านการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผู้ดูแลเด็กมีพฤติกรรมการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในด้านลบลดลง คือ ลดการให้เด็กใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ขณะรับประทานอาหาร ลดการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เบี่ยงเบนความสนใจไม่ให้เด็กรบกวนขณะทำงาน ลดการให้เด็กใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามลำพังและควบคุมระยะเวลาการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ของเด็กให้น้อยกว่า 1 ชม./วัน เนื่องมาจากการได้รับการสนับสนุนตามโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนทั้ง 4 ขั้นตอน ผ่านกิจกรรม 6 กิจกรรม โดยเฉพาะการได้ลงมือทำตารางกำกับการควบคุมระยะเวลาใช้สื่อและได้เขียนกำหนดเป้าหมายพฤติกรรมของตัวเองอย่างชัดเจน ผ่านกิจกรรมที่ 6 จำกัดสื่อจำกัดเวลา ถึงแม้ว่าพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการด้านการเข้าใจภาษาและด้านการใช้ภาษาในภาพรวมของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมฯ จะไม่สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรมฯ แต่เมื่อพิจารณารายข้อกลับพบว่าพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการด้าน

การเข้าใจภาษาและด้านการใช้ภาษาของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมฯ คือ มีพฤติกรรมการกระตุ้นให้เด็กทำตามคำบอก เช่น ชี้อวัยวะ ชีรูปร่างลักษณะของสิ่งของ และชี้สีต่างๆ มีการเปิดโอกาสให้เด็กถาม รอคอบคำถามเด็กและเปิดโอกาสให้เด็กเล่าเรื่องที่พบเห็นให้ฟัง สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเนื่องมาจากการได้รับการสนับสนุนตามโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนทั้ง 4 ขั้นตอน ผ่านกิจกรรม 6 กิจกรรม โดยเฉพาะการได้ฝึกทักษะการกระตุ้นการพูดคุยกับเด็กวัยก่อนเรียนด้วยประโยคคำถามสั้น ๆ ผ่านกิจกรรมที่ 5 คุยกัน หน้อยตัวน้อยของฉันทัน

2. ผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนมีคะแนนพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาหลังได้รับโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนสูงขึ้น อธิบายได้ว่า ผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนได้รับการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน จากการสนับสนุนทั้ง 4 ขั้นตอน คือ 1) การกระตุ้นทางอารมณ์ โดยสร้างอารมณ์ทางบวกให้กับผู้ดูแลเด็ก ผ่านกิจกรรมที่ 1 กายซยับกระชับมิตร ซึ่งทำให้เกิดความรู้สึกมีความสุข เกิดความไว้วางใจ พร้อมเปิดใจรับฟังข้อมูล รู้สึกมีคุณค่าในตนเอง 2) การให้คำแนะนำหรือชี้แนะ เกี่ยวกับข้อมูลความรู้ที่ใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาให้กับเด็กวัยก่อนเรียน โดยใช้คู่มือการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาในเด็กอายุ 2-3 ปี 11 เดือน ประกอบการให้ความรู้ ควบคู่กับการพูดคุยชมเชยและให้กำลังใจ ผ่านกิจกรรมที่ 2 ภาษาเป็นมากกว่าการพูด ซึ่งส่งผลให้ผู้ดูแลเด็กได้ตัดสินใจพิจารณาความสามารถของตน เกิดความเชื่อมั่นว่าตนเองมีความสามารถที่จะปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาให้กับเด็กจนประสบความสำเร็จ 3) ได้เห็นประสบการณ์ของผู้อื่นผ่านตัวแบบที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา ผ่านกิจกรรมที่ 3 จดจำฉันไว้ โดยใช้วิดีโอต้นแบบการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา จากผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ดูแลเด็กประเมินค่าความสามารถของตนจากการเปรียบเทียบกับความสำเร็จของบุคคลอื่นที่มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ได้ใช้ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จของบุคคลอื่นมาเป็นมาตรฐานการตัดสินใจในการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของตนเอง 4) ได้รับการสนับสนุนให้มีประสบการณ์จากการลงมือกระทำ ในกิจกรรมที่ 4 เล่นนิทานกาลครั้งหนึ่ง โดยการฝึกทักษะให้กับผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนในการอ่านนิทานสั้น ๆ ให้เด็กวัยก่อนเรียนฟัง ด้วยน้ำเสียงที่สนุกสนาน มีจังหวะซ้ำเร็ว เน้นคำให้ชัดเจน แสดงสีหน้าตามอารมณ์ของตัวละครอย่างชัดเจน และผ่านกิจกรรมที่ 5 คุยกันหน้อยตัวน้อยของฉันทัน โดยฝึกทักษะการกระตุ้นการพูดคุยกับเด็กวัยก่อนเรียนด้วยประโยคคำถามสั้น ๆ และการทำตารางกำกับการควบคุมระยะเวลาใช้สื่อของเด็กวัยก่อนเรียน ผ่านกิจกรรมที่ 6 จำกัดสื่อจำกัดเวลา โดยเขียนกำหนดเป้าหมายพฤติกรรมควบคุมการใช้สื่อให้ไม่เกิน 1 ชั่วโมงต่อวัน ขั้นตอนนี้ทำให้ผู้ดูแลรับรู้ว่ามีทักษะ มีความสามารถที่จะปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาให้กับเด็กได้ และเป้าหมายในการส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาจากประสบการณ์ตรงของตนเองจากการสนับสนุนทั้ง 4 ขั้นตอน ส่งผลให้ผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนที่ได้รับการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนเกิดการรับรู้สมรรถนะแห่งตนของตนเอง จนกระทั่งมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาให้กับเด็กวัยก่อนเรียนเห็นได้จากคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของผู้ดูแลเด็กหลังได้รับโปรแกรมสูงขึ้น

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ เป็นไปตามทฤษฎีการรับรู้สมรรถนะแห่งตน (Self-efficacy Theory) ของ Bandura (1997) ที่เชื่อว่าสมรรถนะแห่งตนเป็นการตัดสินใจความสามารถของบุคคล เพื่อให้เกิดการปฏิบัติพฤติกรรมที่มุ่งหวัง หากบุคคลนั้นมีสมรรถนะแห่งตนสูง จะทำให้สามารถปฏิบัติพฤติกรรมตามเป้าหมายที่ตนเองกำหนดไว้ได้จนประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับการศึกษาการใช้แนวคิดทฤษฎีการรับรู้สมรรถนะแห่งตน (Self-efficacy Theory) ทั้ง 4 ขั้นตอนของ Bandura เพื่อส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก เช่น การส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กวัยหัดเดิน โดยการใช้หนังสือสำหรับเด็กเพิ่มการรับรู้สมรรถนะแห่งตนของมารดาเมื่อใหม่ พบว่า มารดาในกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการฯ มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนเพิ่มขึ้น และเด็กกลุ่มที่มารดาได้รับโปรแกรมฯ มีทักษะทางภาษาสูงกว่าเด็กกลุ่มที่มารดาไม่ได้รับโปรแกรมการรับรู้สมรรถนะแห่งตน (Albarran & Reich, 2014) นอกจากนี้ การส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนสามารถส่งเสริมให้มารดามีพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กในภาพรวมทุกด้านดีขึ้น (Tohyuso & Maksingh, 2020) และสามารถสร้างเสริมสมรรถนะแห่งตนใน

การส่งเสริมพัฒนาการเด็กของมารดาที่บุตรได้รับการวินิจฉัยว่าพัฒนาการสงสัยล่าช้า มีการดูแลบุตรดียิ่งขึ้น และดีกว่ามารดาที่ไม่ได้รับการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน (Thongluang, Younak, & Tangkavanich, 2017)

จะเห็นได้ว่า การส่งเสริมสมรรถนะแห่งตน โดยการกระตุ้นทางอารมณ์ (Emotional Arousal) การให้คำแนะนำหรือชี้แนะ (Verbal Persuasion) การได้เห็นประสบการณ์ของผู้อื่น (Vicarious Experience) และได้รับประสบการณ์ของความสำเร็จจากการลงมือกระทำ (Mastery Experience) สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ดูแลเด็กปฏิบัติพฤติกรรมดูแลเด็กได้ และทำให้ผู้ดูแลเด็กมีพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการในภาพรวมทุกด้าน รวมทั้งมีพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาในภาพรวมและรายด้าน คือ พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษา ด้านการเข้าใจภาษา และด้านการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้กับเด็กได้ดีขึ้น แต่หากผู้ดูแลเด็กได้การกระตุ้นได้รับประสบการณ์ของความสำเร็จจากการลงมือกระทำ (Mastery Experience) ในระยะเวลาหรือจำนวนครั้งที่เพิ่มขึ้น อาจสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ดูแลเด็กปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา โดยเฉพาะด้านการเข้าใจภาษา และการใช้ภาษาได้ดียิ่งขึ้น

การนำผลการวิจัยไปใช้

1. พยาบาลและบุคลากรด้านสุขภาพ สามารถนำโปรแกรมฯ จากการวิจัยนี้ ไปใช้ส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนของผู้ดูแลเด็ก ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา ด้านการใช้ภาษา และการควบคุมการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้กับเด็กวัยก่อนเรียนขณะอยู่บ้านได้
2. คณาจารย์ในสถาบันการศึกษาพยาบาล สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประกอบการเรียนการสอนในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้ผู้ดูแลเด็กสามารถส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาให้กับเด็กวัยก่อนเรียนได้
3. พยาบาล บุคลากรทางสุขภาพ และบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กวัยก่อนเรียน สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ส่งเสริมพฤติกรรมด้านการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์กับเด็กของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการติดตามผลของพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนในระยะยาว เพื่อประเมินความคงอยู่ของพฤติกรรมด้านการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์กับเด็ก
2. ควรเพิ่มระยะเวลากิจกรรมการอ่านหนังสือนิทาน และเพิ่มจำนวนครั้งของการจัดกิจกรรมในโปรแกรมฯ เพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของผู้ดูแลเด็กวัยก่อนเรียนที่ชัดเจนขึ้น

References

- Albarran, A., & Reich, S. (2014). Using baby books to increase new mothers' self-efficacy and improve toddler language development. *Infant Mental Health Journal*, 23(4), 374-387. doi:10.1002/icd.1832
- American Academy of Pediatrics. (2016). Media and young minds. *Pediatrics*, 138(5), 1-6. doi:10.1542/peds.2016-2591
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The Exercise of Control*. New York, NY, US: W H Freeman/Times Books/ Henry Holt & Co.
- Barani, M., Bilal, M., Rahdar, A., Arshad, R., Kumar, A., Hamishekar, H., et al. (2021). Nanodiagnosis and nanotreatment of colorectal cancer: An overview. *Journal of Nanoparticle Research*, 23(1), 18. doi.org/10.1007/s11051-020-05129-6
- Best, J. W. (1977). *Research in education (3rd ed.)*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

- Burns, N., & Grove, S. K. (2001) *The Practice of Nursing Research, Conduct, Critique, and Utilization. 4th Edition*, W.B. Saunders Company, Philadelphia.
- Chumprasert, T., Wirunphanich, W., & Wattanasit, P. (2019). The relationship between the use of electronic media and the development of children aged 2-5 years in local government-operated child development centers, Songkhla Province. *Southern Region College of Nursing and Public Health Network Journal*, 6(2), 91–104.
- Group of Academic Support and Research, Health Promotion Department, Department of Health. (2018). *Factors affecting early childhood development in Thailand*. CG Tool Co., Ltd.
- Grove, S. K., Burns, N., & Gray, J. (2012). *The Practice of Nursing Research: Appraisal, Synthesis, and Generation of Evidence (7th ed.)*. St. Louis, MO: Elsevier Saunders.
- Hsieh, R.-L., Hsueh, Y.-M., Huang, H.-Y., Lin, M.-I., Tseng, W.-C., & Lee, W.-C. (2013). Quality of life and impact of children with unclassified developmental delays. *Journal of Paediatrics and Child Health*, 49.
- Koshy, B., Srinivasan, M., Bose, A., John, S., Mohan, V. R., Roshan, R., et al. (2021). Developmental trends in early childhood and their predictors from an Indian birth cohort. *BMC Public Health*, 21(1), 1-8.
- Marrus, N., & Hall, L. (2017). Intellectual disability and language disorder. *Child Adolesc Psychiatr Clin N Am*, 26(3), 539-554. doi:10.1016/j.chc.2017.03.001
- Mouton, B., Loop, L., Stiévenart, M., & Roskam, I. (2018). Confident parents for easier children: A parental self-efficacy program to improve young children's behavior. *Education Sciences*, 8(3), 134.
- National Institute for Child and Family Development. (2017). *Annual Report 2017, National Institute for Child and Family Development*. Department of Health, Ministry of Public Health: CG Tool Co., Ltd.
- Pitiphat, A., Phokphatjapubet, S., Kamsripol, C., & Ruengworapoon, S. (2018). Factors associated with the promotion of growth and development behaviors of caregivers of toddlers. *Boromarajonani College of Nursing, Bangkok Journal*, 34(3), 1–10.
- Pongpetchdit, B., & Attavee, B. (2020). Factors affecting early childhood development in Thailand: *The 5th Public Health Center. Kue Karun Journal*, 27(1), 59–70.
- Radesky, J. S., Weeks, H. M., Ball, R., Schaller, A., Yeo, S., Durnez, J., et al. (2020). Young children's use of smartphones and tablets. *Pediatrics*, 146(1), e20193518. doi.org/10.1542/peds.2019-3518
- Srisatitnarakun, B. (2010). *Research Methodology in Nursing Science (5Th Ed.)*. Bangkok, Thailand: U & I Inter Media.
- Stievenart, M., & Martinez Perez, T. (2021). How can parental self-efficacy support children's early language development? Review of preliminary research and future perspectives. *European Journal of Developmental Psychology*, 18(2), 199-213. doi:10.1080/17405629.2020.1776102
- Sujaritpong, S., Rungpairawan, R., Hunsakunachai, T., Benjasuwanthep, B., Fuefue, A., Chuthapisit, J., et al. (2018). *Textbook of Child Development and Behavior (Vol. 4)*. Bangkok: The Developmental and Behavioral Pediatric Society of Thailand.

- Thisara, P., Phonmak, J., Sikhao, P., & Silapawitthayatorn, B. (2017). Predictive factors of parental behaviors in promoting early childhood development in Phayao Province. *Journal of Nursing and Health Care*, 35(2), 169–176.
- Thongluang, P., Younak, R., & Tangkavanich, T. (2017). The effects of a self-efficacy enhancement program on early childhood development promotion. *Journal of Nursing and Health*, 11(3), 92–101.
- TohYuso, N., & Maksingh, W. (2020). The effect of a self-efficacy enhancement program for mothers on promoting the development of children aged 0-5 years. *Graduate School Journal of Mahamakut Buddhist University*, 18(2), 195–208.
- Wang , L., Liang, W., Zhang, S., Jonsson, L., Li, M., Yu, C., et al. (2019). Are infant/toddler developmental delays a problem across rural China?. *Journal of Comparative Economics*, 47(2), 458-469. doi:10.1016/j.jce.2019.02.003
- World Health Organization. (2016). *Investing in Early Childhood Development Essential to Helping More Children and Communities Thrive, New Lancet Series finds*. Retrieved November 3, 2024 from <https://www.who.int/news/item/05-10-2016-investing-in-early-childhood-development-essential-to-helping-more-children-and-communities-thrive-new-lancet-series-finds>